Nr. 90 Koźmin, sobota dnia 10 listopada 1923 r. Rok 36

# ORĘDOWNIK URZĘDOWY
## POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: miesięcznie **36000** mkp. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 3000 mkp.

## Dział urzędowy

Nr. 410. **Obwieszczenie dla osadników.**

Postanowieniem z dnia 24. b. m. nr. L. d. 990/23 — podwyższył p. Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego ubezpieczenie od ognia w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem w Poznaniu — wszystkich budynków osad rentowych i dzierżawnych, oraz folwarków dzierżawnych O. U. Z. do 100 000 krotnej wartości z 1914.

Przy tej sposobności zwraca się ponownie na to uwagę, iż wszyscy osadnicy O. U. Z zobowiązani są ubezpieczyć od ognia całe swe mienie nieruchome i ruchome wyłącznie w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem w Poznaniu jako instytucji prawno — publicznej i że podwyższenie tych ubezpieczeń dokonane przez p. Prezesa O. U. Z. obowiązuje osadników na mocy ich kontraktów kupna względnie dzierżawy.

Poznań, dnia 27 października 1923 r.

**Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe w Poznaniu.**
**Generalny Dyrektor**
(—) w z. Dziedzicki.

Powyższe podaję interesowanym do wiadomości.
— Nr. dz. 4577/23 St. II —

Koźmin, dnia 2 listopada 1923 r.
**Kierownik Starostwa.**
Niemojowski.

Nr. 411. Zwracam uwagę mieszkańcom powiatu, a również pp. Urzędnikom Stanu Cywilnego na szerzące się w zastraszający sposób partactwo położnicze połączone często z śmiercią kobiet i również bardzo wielu dzieci przy urodzeniach.

Dla ścigania partactwa i dobra ogólnego mieszkańców używają położne obwodowe poświadczenia udzielenia pomocy przy połogu, które to poświadczenie winna położna, po udzieleniu pomocy, wręczyć rodzinie danej matki, aby było następnie przedłożone w Urzędzie Stanu Cywilnego przy zgłoszeniu urodzenia dziecka, jako dowód, że połóg odbył się ze współdziałem akuszerki.

Na mocy §§ 12 i 13 rozp. policyjnego z dnia 28. lutego 1914 r. (Dziennik Urzędowy Województwa str. 139) ostrzegam wszystkich przed uprawianiem partactwa położniczego, które w myśl powołanych przepisów policyjnych ścigać będę z całą bezwzględnością.
— L. dz. 4561/23. St. IV. —

Koźmin, dnia 30 października 1923 r.
**Kierownik Starostwa.**
Niemojowski.

Nr. 412. Na zastępcę przełożonego obszaru dworskiego Bielawy Pogorzelskie zatwierdzam niniejszem pana Włodzimierza Karłowskiego z Bielaw Pogorzelskich.
— L. dz. 1668/23. W. P. —

Koźmin, dnia 6 listopada 1923 r.
**Kierownik Starostwa,** Niemojowski.

Nr. 413. **Zestawienie wydanych rocznych kart łowieckich w miesiącu październiku b. r.**

1. Salfeld Rudolf, dzierżawca dworu — Bułaków,
2. Pawlak Andrzej, murarz — Borzęcice,
3. Bauer Fryderyk, rolnik — Gumienice,
4. Reimann Karól, budownicy — Borek,
5. Szatkowski Feliks, burmistrz — Pogorzela,
6. Michałowski Edward, burmistrz — Borek,
7. Nowakowski Feliks, burmistrz — Koźmin,
8. Stähler Karól, rolnik — Głuchówek,
9. Engelking Adolf, rolnik, — Głuchówek,
10. Elsner Jerzy, rolnik — Sapieżyn,
11. Majewicz Stefan, dzierżawca dworu — Wrotków,
12. Szymczak Stanisław, gospodarz — Rojew,
13. Frevert Hermann, gospodarz — Głuchówek,
14. Kaźmierczak Jan, szachmistrz — Koźmin,
15. Sierszulski Stanisław. rolnik — Pogorzela,
16. Majhofer August, rolnik i sołtys — Siedmiorogowo,
17. Laube Adolf, gospodarz — Siedmiorogowo,
18. Eckner Gustaw, gospodarz — Siedmiorogowo,
19. Fabisiak Jan, leśnik — Dobrapomoc,
20. Kowalski Stanisław, nauczyciel — Kaniew,
21. Scheuermann Adolf, leśniczy — Taczanówko. (karta dla obcokrajowca),
22. Biesiada Antoni, gospodarz — Borzęcice,
23. Kalmarczyk Franciszek, sierżant sztab. — Gostyń,
24. Ratajczak Szymon, gospodarz — Polskie-Olędry,
25. Hugon Schoepke, urzędnik gospodarczy — Górka, (karta dla obcokrajowca),
26. Stelter Henryk, gospodarz — Trzebin,
27. Grunt Karól tokarz — Koźmin, (karta dla obcokrajowca),
28. Sobański Edmund, właściciel młyna — Borek,
29. Mettchen Otton, gorzelnik — Wziąchów,
30. Handke Eryk, urzędnik gospod. — Wziąchów,
31. Mocydlarz Franciszek, przedsiębiorca budowlany — Koźmin,
32. Wosiek Antoni, gospodarz — Wałków,
33. Ast Artur, syn gospodarski — Zalesie-Wielkie,
34. Kmiecik Antoni, stolarz — Cegielnia,
35. Heising Ferdynand, właściciel ziemski — Orla,
36. Michalak Jan, leśnik — Rzemichów, (bezpłatna),
37. Durczak Wojciech, leśnik — Kuklinów (bezpłatna),
38. Modlibowski Karól, agronom — Mokronos,
39. Hans, Hellmut Heising, syn właściciela dworu Orla,
40. Niemojowski Jan, Kierownik Starostwa — Koźmin,

— L. dz. 4563/23 St. III. —

Koźmin, dnia 2 listopada 1923 r.
**Starosta,** w z. Andrzejczak.

# Komunikat.

Izba Skarbowa zauważyła, że płatnicy podatku przemysłowego, nie zaznajomiwszy się dokładnie z przepisami ustawy o tym podatku z dnia 14 maja 1923 (Dz. U. 58) i odnośnemi rozporządzeniami wykonawczemi Ministerstwa Skarbu, nie stosują się ściśle do tych przepisów z czego dla władz podatkowych a nawet dla nich samych wynikają, albo mogą wyniknąć niepożądane trudności i następstwa.

1. W szczególności zauważono, że zarządy główne przedsiębiorstw sprawozdawczych wzgl. centrale przedsiębiorstw fizycznych uiszczają podatek przemysłowy i to łącznie z podatkiem na rzecz samorządu także za swoje oddziały (filje) w jednej Kasie Skarbowej, zazwyczaj w siedzibie zarządu głównego wzgl. centrali, chociaż poszczególne oddziały (filje) znajdują się w obrębie innych kas skarbowych. Tego rodzaju postępowanie jest o tyle niewłaściwe, że podadek samorządow, przypada dla miasta wzgl. powiatu, w obrębie którego dany oddział (filja) się znajduje i tam też tylko pobrany być może.

Zaleca się zatem, ażeby wszelki podatek przemysłowy, tak pochodzący z wymiarów półrocznych, jak i z samoistnie obliczonych rat miesięcznych wpłacały odnośne oddziały (filje sama w właściwej dla nich Kasie Skarbowej i przechowywały u siebie oryginalne wzgl. uwierzytelnione dowody wpłat, tego podatku celem okazania ich w razie potrzeby skarbowym organom kontrolnym. Organa te bowiem, o ile dany zakład obowiązany do wpłat miesięcznych (art. 56.) nie wykaże się takim dowodem, przystąpią natychmiast do wystawienia wezwania płatniczego, coby dla odnośnego zakładu pociągnęło za sobą conajmniej obowiązek opłaty 1% od wypisanej na wezwaniu kwoty podatku (art. 6 punkt 1 ust. z dnia 9 marca 1923 r., o karach za zwłokę oraz o kosztach ekzekucyjnych, Dz. U. Nr. 31.)

2. Taksamo zauważono, że liczni płatnicy pod. przem. obowiązani do miesięcznych wpłat podatku składają równocześnie z opłatą miesięczną zeznanie o osięgniętym w danym miesiącu obrocie wzgl. zawiadamiają o uiszczeniu podatku władze wymiarowe.

Takie deklaraowanie wzgl. zawiadomianie jest niepotrzebne, gdyż art. 52 ustawy o pod. przem. ustanawia obowiązek składania zeznań za całe ubiegłe półrocze w przeciągu miesiąca po jego upływie, a o uiszczeniu wszelkich podatków dowiadują się władze wymiarowe z osobnych uwiadomień Kas Skarbowych.

3. Niestósowne jest również łączenie w jednem podaniu do władz skarbowych kilka spraw, podlegających załatwieniu przez odrębne władze jak np. połączenie odwołania przeciw wymiarowi podatku z wnioskiem o odroczenie zapłaty, gdyż odwołanie podlega kompetencji komisji odwoławczej, a załatwienie wniosku o odroczenie Ministerstwu Skarbu (art. 94) a połączenie ich w jednym podaniu (na jednym arkuszu) powoduje opóźnienie załatwienia, co wychodzi zazwyczaj na szkodę płatnika.

4. Pozatem zauważono, że wiele przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych obowiązanych w myśl art. 50 ustawy do prowadzenia ksiąg handlowych wzgl. ksiąg obrotu nie prowadzi tych ksiąg przy odnośnych zakładach, lecz poza nim (przy zarządzie głównym, w centrali). Ponieważ jednak wzmiankowane przedsiębiorstwa są zobowiązane do przedłeżenia ksiąg organom kontrolnym na miejscu w zakładzie samym a za nieprzedłożenie ich grozi kara (art, 97), dlatego stan taki nie powinien mieć miejsca.

Poznań, dnia 26 października 1923 r.

Wielkopolska Izba Skarbowa.

# Taryfa pocztowa od 1-go listopada 1923 roku

| | Listy zwykłe | Pocztówki | Druki zwykłe do wagi | | | | | | Próbki towarowe i przesyłki mieszane | | | | Przekazy pocztowe | Listy wartościowe do 10 000000mk. | Polecenie | Paczki do wagi | | Telegramy | Rozmowy telefoniczne | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | 25 g | 50 g | 100 g | 250 g | 500 g | 1 kg | 100 g | 250 g | 500 g | 1 kg | | | | kg. | mk. | | | |
| W kraju | a) obrót miejscowy do wagi 250 gr. 10000,— mk.<br>b) obrót zamiejscowy do wagi 20 gr. 10000,— mk. do wagi 250 gr. 20000,— mk urzęd. ponad 20 gr. do 2000 gr. 20000 mk. | mk. 5000 | marek<br>1000 | 2000 | 4000 | 8000 | 12 000 | 16 000 | marek<br>5000 | 8 000 | 12 000 | 16 000 | do 5000 mk. = 300 mk.<br>„ 10 000 mk. = 500 mk.<br>i t. d. | a) należytość za list zwykły do 20 gr. 10 000 mk. zwykły do 250gr. 20 000 mk.<br>b) polecenie 10 000 mk.<br>c) od dekl. wartości za każde 10 0000 mk. lub części tychże 1000,— mk. | mk. 10 000 | 1<br>5<br>10<br>15<br>20 | 20 000<br>80 000<br>160 000<br>250 000<br>320 000 | opłata od wyrazu 10000 mk. najmniej jednak 100000 mk. blankiet telegramu 1000 mk. | miejscowe, międzymiastowe<br>do 25 km,<br>do 50 km,<br>do 100 km.<br>do 200 km.<br>za każde dalsze 100 km. | 10 000<br>40 000<br>80 000<br>120000<br>200000<br>40 000 |
| | | | urzęd. ponad 1 kg do 2 kg 16000 mk.<br>Papiery handlowe: (także manuskrypty bez korekty) do wagi 250 g, 500 g, 1 kg.<br>marek 8000, 12000, 16 000 | | | | | | | | | | | | | Wartościowe oprócz powyższego<br>a) za każde 100000 = 1000 mk.<br>b) przy paczkach ponad 1 000 000 dodatkowa należytość 5000 mk. | | | | |
| Za granicę | do 20 gr. 20 000 mk. za każde dalsze 20 gr. 10000 mk. Waga listów do 2 kg | 12 000 mk. | druki zwykłe do wagi 2 kg. za każde 50 gr. 4000 mk.<br>papiery handlowe do wagi 2 kg. za każde 50 gramów 4000 marek, najmniej jednak 20 000,— mk. | | | | | | do wagi 500 gr. za każde 50 gr. 2000 mk. najmniej jednak 8000 mk. | | | | | | 20 000 mk. | | | | | |

## Wiadomości miejscowe

**Koźmin.** Zapowiedziane wykłady przy obrazach świetl. Komisja oświatowo-naukowej z Koźmina odbyć się nie mogły z powodu fatalnej przygody z lampą ap. projekc. Zebraną kwotę 2 170 500—, mk., za wstępne przekazano zatem p. burmistrzowi Sz. na cele budowy pomnika i dla biednych, swoją drogą uważa Komisja za swój obowiązek, za zrobiony zawód się przynajbliższej sposobności zrewanżować.

## Rozmaitości

**Tragiczny obrazek z Częstochowy.**

Szalona drożyzna wywiera niepomierny wpływ na całokształt życia codziennego, wpływając niejednokrotnie .nawet na rewolucję charakterów ludzkich. Wypadek, który poniżej podajemy jest wymownym tego dowodem.

Przed kilku dniami na Wyczerpach pod Częstochową mieszkańcowi tamtejszemu niejakiemu Brendzlowi, zachorowała dorosła już córka. Wezwany z kasy chorych lekarz oświadczył ojcu, że niema żadnej nadziei utrzymania przy życiu dziewczyny, która dogorywała w ostatniem stadjum suchot galopujących.

Nie tu jednak rdzeń nieprzeciętnej zaiste tragedji.

Przezorny ojciec, ochłonąwszy z pierwszego wrażenia postanowił zawczasu pomyśleć o pogrzebie, który w budżecie śmiertelnika czyni zazwyczaj dość pokażną wyrwę. Wobec drożyzny trumien i braku pieniędzy nieszczęsny ojciec kupił od sąsiada kilka desek...

Była to nad wyraz tragiczna scena, gdy chora leżąc na łóżku, zauważyła krzątaninę ojca, który zbijał jakieś pudło z nieheblowanych desek...

— Co ojciec robi? — zapytała omdlewającym głosem.

— Ano myślę o trumnie, córuchno, bo lekarz powiedział że żyć długo nie będzież.

Błędne źrenice chorej zaszły łzami. Westchnęła boleśnie, odwracając twarz, by nie widzieć twardego wieczystego łeża, które budował jej ojciec.

Pod wieczór gorączka się wzmogła. W półsennem odrętwieniu zamigotały przed na wpółmartwemi oczyma ponure majaki pogrzebowe. Zaniosła się suchym, spazmatycznym płaczem, westchnęła i po chwili ucichła na zawsze. Nazajutrz trumna była gotową. Przygarnęła ziemne zwłoki dziewczyny, w której zamarłych oczach zastygł niewymowny krzyk rozpaczy.

## Ruch w towarzystwach

**WIELKI WIEC** ekonomiczno-gospodarczy dla wszystkich stanów odbędzie się w niedzielę dnia 11-go listopada 1923 roku o godz. 1-szej popołudniu w Koźminie w sali pana Grodzkiego (Hotel du Nord.)

O liczny udział wszystkich obywateli-polaków uprasza Spłółdzielnia Odroczenia Gospodarczego Polski z siedzibą w Ostrowie.

**Towarzystwo Powstańców i Wojaków.** Zebranie w niedzielę o godz. 3 po południu u druha Grodzkiego.

## Ofiary i pokwitowania

W dniu ślubu Panny Krysiowej ze Staniewa z Panem Robaczykiem z Koźmina, za pośrednictwem Pana J. Piotrowskiego zebrano dla Towarzystwa św. Wincentego, a Paulo 1 170 000,— mk., za które Towarzystwo w imieniu ubogich składa serdeczne Bóg zapłać.

Zarząd.

Zamiast podziękowań za życzenia przesłane w dniu ślubu złożyli Państ. Jaworscy 500 000 na biednych miasta Koźmina.

### OGŁOSZENIE

**Na rok 1923** pobiera tutejsza gmina miejska w myśl artykułu 13 ustawy z dnia 15-go czerwca 1923 r. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11-go lipca 1923 r. nr. 57 następujące dodatki do państwowego podatku dochodowego:

a) przy dochodzie ponad 2000000 mk. = 30000000 mk. = 4%

b) przy dochodzie ponad 30 000 000 mk. = 100 000 000 mk. = 4½ %

c) przy dochodzie ponad 100 000 000 mk. = 5%.

Dochód ustala Urząd skarbowy podatków bezpośrednich i opłat stemplowych w Koźminie.

Podając powyższe do wiadomości, nadmieniamy, że repartycja podatku komunalnego na rok 1923 wyłożona jest w biurze magistrackim w czasie od

**dnia 10 do 24 listopada 1923 r.**

celem przejrzenia tejże przez podatników.

Piśmienne sprzeciwy przeciwko ustalonym podatkom komunalnym należy stawić do Magistratu w przeciągu 4 tygodni od dnia wyłożenia listy.

Sprzeciw nie wstrzymuje zapłaty. Podatek komunalny jest zaraz płatny. **Ostateczny termin uiszczenia podatku ustala się na 25 listopada 1923 r.** Po upływie tego terminu nastąpi ściąganie przymusowe, doliszając za każdy miesiąc zwłoki jako karę 10% ogólnych zaległych podatków.

Zwraca się na końcu uwagę, że koszta egzekucji policza się nadal bez względu na doliczenie procentu za zwłokę.

Koźmin, dnia 6 listopada 1923 r.

**MAGISTRAT.**

Nowakowski.



Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.

Odpowiedzialność: Dział urzedowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie. Telefon 34